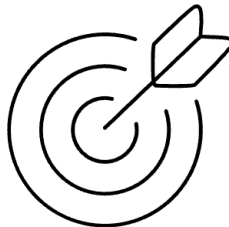

TOOLBOX

HET TOELEIDEN VAN KINDEREN UIT KANSENGROEPEN NAAR HET DKO VIA KUNSTKUREN

HOE GEBRUIK IK
DEZE TOOLBOX?

DOELSTELLINGEN

HOE VERLAAG IK DE
DREMPELS?

NICE TO KNOW

Startpagina

Vorige pagina

Meer weten?

Achtergrondinformatie

Weblink

Tips & tricks

Doelstellingen

HOE GEBRUIK IK DE TOOLBOX?

Beste DKO-fan

Kinderen uit kansengroepen kunnen drempels ervaren om deel te nemen aan het naschools aanbod van het DKO. Deze toolbox zit vol met tips om de toegang te vergemakkelijken.

Ann-Sofie, Carmen, Casper, Emmy, Jolijn, Karlien

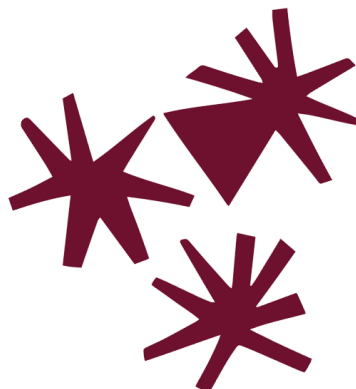

DOELSTELLINGEN

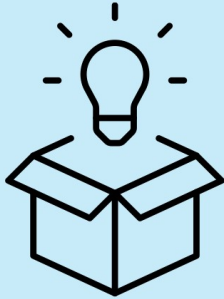
Vaak vinden kinderen en jongeren die opgroeien in gezinnen uit kansengroepen minder makkelijk de weg naar het naschools aanbod van het DKO, zelfs wanneer ze hier interesse of talent voor hebben. Op dit moment weerspiegelen de leerlingen in het naschoolse aanbod van het DKO niet de diversiteit van de stad. Deze toolbox bundelt daarom concrete acties en tips om de doelgroep te verbreden.

Hoe kunnen kinderen en jongeren uit kansengroepen in Antwerpen worden toegeleid naar het aanbod van het DKO?

Deze toolbox is gericht naar de omkadering en leerkrachten van het DKO, maar ook de scholen waarmee het DKO samenwerkt. De toolbox reikt handvatten aan om in te spelen op de specifieke noden die ervaren worden om kinderen en jongeren uit kansengroepen op weg naar het DKO te begeleiden.

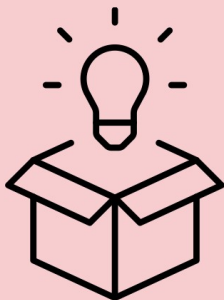
SITUATIONELE DREMPEL

INFORMATIEDREMPEL

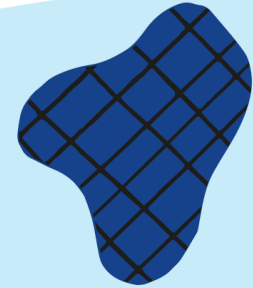
INTERESSEDREMPEL

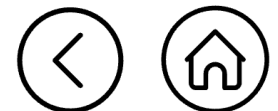
SOCIALE DREMPEL

SITUATIONELE DREMPEL

Een "situationele drempel" verwijst naar obstakels of belemmeringen die specifiek optreden in bepaalde situaties of contexten. Deze drempels zijn vaak tijdelijk of contextafhankelijk en kunnen variëren afhankelijk van factoren zoals locatie, sociale omgeving, beschikbare middelen, tijd en persoonlijke ervaringen. Cultuurdeelname kost geld, wat een drempel vormt voor kansengroepen die vaak geen financiële ruimte hebben. Daarnaast spelen indirecte kosten zoals vervoer en kinderopvang een rol. Bereikbaarheid en locatie zijn ook drempels, vooral voor stadsbewoners.

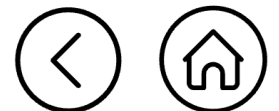
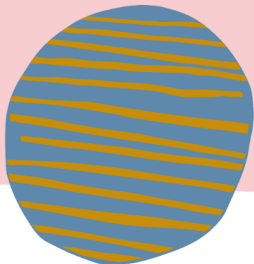

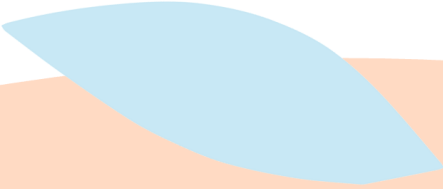
INFORMATIEDREMPEL

De toegang tot informatie vormt een belangrijke barrière voor mensen uit kansengroepen als het gaat om deelname aan cultuur. Deze barrière bestaat uit twee aspecten: de inhoud van de informatie en de manier waarop deze wordt gecommuniceerd. Veel informatie over cultuurparticipatie wordt verspreid via traditionele kanalen zoals folders en websites, die mensen uit kansengroepen vaak niet bereiken. Dit resulteert in een gebrek aan essentiële informatie zoals bereikbaarheid, kosten en eindtijden, waardoor mensen zich niet comfortabel voelen om deel te nemen aan culturele activiteiten. Taal vormt ook een hindernis, aangezien zowel de organisatie als de doelgroep dezelfde taal moeten spreken op het gebied van spreektaal, kennis, vertrouwdheid en interpretatie.

INTERESSEDREMPEL

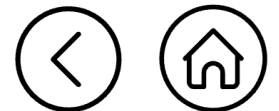
Jonge kinderen zijn heel nieuwsgierig en hebben daardoor erg veel interesses, ook in cultuur. Naarmate ze ouder worden, worden interesses erg bepaald door de interesses van hun ouders en wat ze thuis leerden. Interesse in een bepaalde vorm van cultuur betekent echter nog geen daadwerkelijke cultuurparticipatie. Interesse wordt vaak ook gestimuleerd vanuit de vraag in welke mate het aanbod bruikbaar is voor iemand. Een aanbod dat iemand zelf percipieert als bruikbaar en betekenisvol wordt makkelijker als interessant ervaren.

SOCIALE DREMPEL

De meeste mensen participeren liefst aan cultuur samen met iemand anders. Vriendschappen spelen een bepalende rol in vrijetijdsactiviteiten. Als je omgeving echter geen belang hecht aan cultuur, stimuleert dat niet om zelf aan cultuur te participeren. Het sociaal netwerk van mensen uit kansengroepen is vaak onbekend met culturele activiteiten. Er heerst dus een sociale drempel om te participeren aan cultuur. Een onderliggend fenomeen hierbij is statusverlegenheid. Mensen uit kansengroepen voelen zich vaak minder dan anderen door schaamte over hun afkomst of thuissituatie. Vaak weten ze ook niet hoe ze zich moeten gedragen tijdens een culturele activiteit omdat ze het nooit leerden. Hierdoor kunnen ze terughoudend zijn om deel te nemen aan activiteiten die als cultureel verfijnd gezien worden of elitaire status hebben. Dit kan een extra barrière vormen voor mensen met beperkte voorkennis over culturele activiteiten. Tenslotte herkennen mensen uit kansengroepen zich vaak niet in de medewerkers van cultuurorganisaties. Het personeelskader zou een afspiegeling moeten zijn van de diversiteit in de samenleving, maar vaak is dat niet het geval.

BEREIKBAARHEID

Locatie van het aanbod
Kunstenrij
Uren van de lessen

INSCHRIJVINGSPROCEDURE VERGEMAKKELIJKEN

A-kaart
Inschrijvingslocatie
Flexibele inschrijvingen

SITUATIONELE DREMPEL

SAMENWERKING MET SOCIALE EN CULTURELE ORGANISATIES

LEERKRACHT DKO

BELEID DKO

SCHOOL

BEREIKBAARHEID

LOCATIE VAN HET AANBOD

Het aanbod vindt bij voorkeur in een klaslokaal op school plaats. Zo kunnen ouders hun kinderen nadien ophalen op bekend terrein.

Indien dit niet mogelijk is, wordt het aanbod best georganiseerd op een locatie vlakbij de school.

KUNSTENRIJ

Als het aanbod plaatsvindt buiten de school is het raadzaam een kunstenrij te organiseren om kinderen na school tot aan het aanbod te brengen. Samen met de kinderen wandel je naar deze locatie. Ga op zoek naar vrijwilligers om dit te begeleiden. Extra voordeel: je vergroot de zichtbaarheid van je aanbod.

Vrijwilligers vinden? Surf naar de website van Stad Antwerpen:

UREN VAN DE LESSEN

Een naschools aanbod heeft bij jonge kinderen meer kans op succes als de lessen starten kort na schooltijd. Zo kunnen ze aansluitend na school deelnemen. Ouders moeten geen extra tijd investeren in het ophalen en brengen van hun kinderen.

LEERKRACHT DKO

BELEID DKO

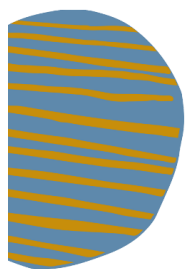
SCHOOL

INSCHRIJVINGSPROCEDURES VERGEMAKKELIJKEN

A-KAART

Bibliotheekbezoek
Duidelijke communicatie naar ouders

FLEXIBELE INSCHRIJVINGEN

Instapmomenten
Inschrijvingsdeadline

INSCHRIJVINGSLOCATIE

Bied ouders de mogelijkheid om hun kinderen in te schrijven voor naschoolse activiteiten op de school. Richt een inschrijvingsloket in waar ouders persoonlijk kunnen langskomen om hun kinderen in te schrijven. Dit kan drempelverlagend werken omdat ouders op vertrouwde grond zijn en direct ondersteuning kunnen krijgen bij het inschrijvingsproces.

LEERKRACHT DKO

BELEID DKO

SCHOOL

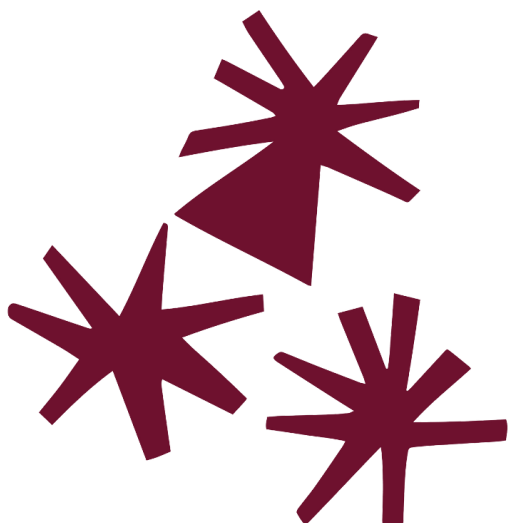
A-KAART

BIBLIOTHEEKBEZOEK

Plan met de klas een bezoek aan de bibliotheek aan het begin van het schooljaar, waarbij leerlingen een A-kaart krijgen.

Zorg voor de nodige logistieke ondersteuning om het bibliotheekbezoek vlot te laten verlopen.

DUIDELIJKE COMMUNICATIE NAAR OUDERS

Communiceer duidelijk naar ouders over het doel van het bibliotheekbezoek.

Geef ouders de nodige informatie over de voordelen van de A-kaart en hoe deze kan ingezet worden in Antwerpen.

FLEXIBELE INSCHRIJVINGEN

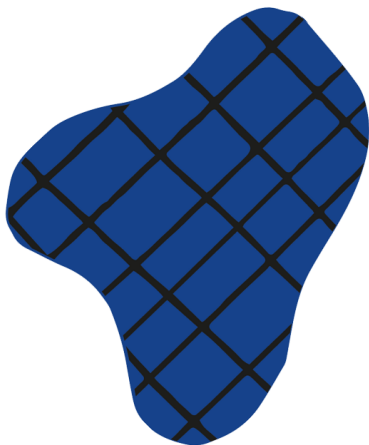
INSCHRIJVINGSDEADLINE

Kies voor een ruime, realistische inschrijvingsdeadline. Op die manier kunnen gezinnen zich eerst focussen op het opstarten van het schooljaar en kunnen ze kort nadien toch nog aansluiten bij het naschools aanbod. Wees flexibel als iemand zich vlak na de inschrijvingsdeadline toch nog wil inschrijven.

INSTAPMOMENTEN

Beperk het moment om in te schrijven niet tot september, maar geef leerlingen met interesse de kans later in het schooljaar in te stromen. Voorzie enkele logische instapmomenten waarop leerlingen kunnen aansluiten, bijvoorbeeld na de kerstvakantie en na de paasvakantie.

SAMENWERKING MET SOCIALE EN CULTURELE ORGANISATIES

WIE?

In elke buurt in Antwerpen zijn organisaties actief die werken met dezelfde doelgroep. Leg contacten met medewerkers uit deze organisaties.

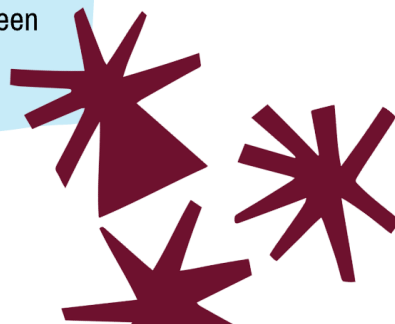
NETWERKEN

Wissel kennis en ideeën uit met deze organisaties. Maak gebruik van elkaars expertise, zowel wat betreft het werken met de doelgroep, maar ook inhoudelijke expertise. Het kan bijvoorbeeld verrijkend zijn om een workshop te geven bij elkaars organisatie.

GEZAMENLIJKE PROJECTEN

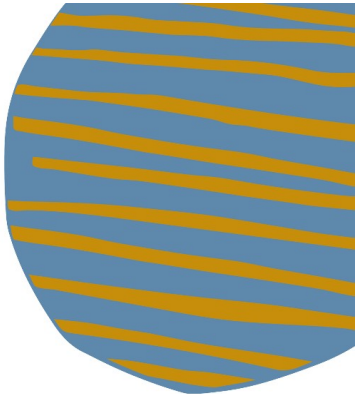
Werk samen een project uit voor de mensen uit de buurt. Zo breng je meer mensen in contact met het aanbod en vergroot je de zichtbaarheid in de buurt.

Bij grotere projecten kunnen krachten en financiële middelen gebundeld worden.

**CULTUURSENSITIEF
AANBOD**

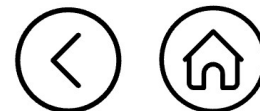
INTERESSEDREMPEL

**TIJDIG
OPSPOREN
INTERESSE**

**LAAGDREMPELIGE
ACTIVITEITEN**

LEERKRACHT DKO

BELEID DKO

SCHOOL

CULTUURSENSITIEF AANBOD

**BESTEED AANDACHT AAN
CULTUURSENSITIEF WERKEN**

EEN AANBOD IN CO-CREATIE

Ontdek de culturele achtergrond van je leerlingen.

**HEB AANDACHT
VOOR HET EIGEN
REFERENTIEKADER**

Organiseer bv. wandelingen voor leerkrachten die niet wonen in de wijk waarin ze werken. Zo maken ze kennis met de leefwereld van de kinderen.

Mogelijke nascholingen om zich in te leven en bewust te worden van het eigen referentiekader:

EEN AANBOD IN CO-CREATIE

“Blijf focussen op participatie van de mensen waarmee je werkt!”

INFORMATIE VERZAMELEN BIJ OUDERS EN LEERLINGEN

Leerkrachten kunnen aan het begin van het schooljaar vragenlijsten verstrekken aan de ouders en/of de leerlingen waarin ze peilen naar de culturele achtergrond en interesses.

OBSERVATIES IN DE KLAS

Observeer hoe leerlingen reageren op de diverse culturele materialen die je gebruikt in de lessen. Zo krijg je meer inzicht in hun culturele achtergrond en interesses.

CULTUURUITINGEN IN DE OMGEVING VERKENNEN

Verken het lokale culturele aanbod door evenementen, festivals, tentoonstellingen,...bij te wonen. Het kan ook waardevol zijn om samen te werken met lokale kunstenaars of culturele organisaties.

CULTUURSENSITIEVE EN INCLUSIEVE LESMATERIALEN

Neem verschillende kunstvormen en culturele referenties op in je lessen, zodat elke leerling zich vertegenwoordigd voelt.

TIJDIG OPSPOREN VAN DE INTERESSE

BRUGFIGUREN

Werk samen met brugfiguren. Zij kunnen helpen om de doorverwijzing naar de hobby's te verwezenlijken. Ze kunnen ook op het moment van inschrijven de ouders ondersteunen om de inschrijving te realiseren.

INTERESSEDOMEINEN

Tracht bij klasactiviteiten en in overleg met de klasleerkracht na te gaan bij welke domeinen de interesses van de leerlingen liggen. Ook de leerkrachten van de derde kleuterklas, kunnen dit reeds opmerken.

LAAGDREMPELIGE ACTIVITEITEN

WORKSHOP

"BRING A FRIEND" DAY

WERVINGSDAG

ACADEMIEBEZOEK

OUDERAVOND

ZOMERKAMP

Zorg voor een breed scala aan kunstvormen.

Maak gebruik van bestaande schoolactiviteiten.

Promoot actief via nieuwsbrieven en sociale media.

Integreer interactieve elementen in elke workshop.

Laat de kinderen de workshops evalueren.

De aanwezigheid van bekenden kan een belangrijke motivator zijn voor nieuwe leerlingen om deel te nemen.

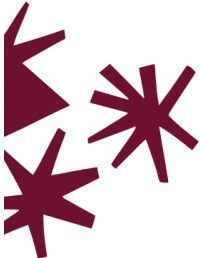
ZICHTBAARHEID VERGROTEN

Toonmoment organiseren

LEERKRACHTEN VERSTERKEN IN COMMUNICATIE

Training en workshops
Mentorschap

INFORMATIEDREMPEL

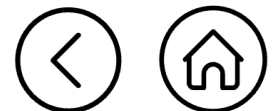
SUCCESSVOLLE COMMUNICATIEKANALEN

CONCEPT DKO

Kennismaking met het aanbod van het
DKO
Kennismaking met het concept DKO

GEBRUIK KLARE TAAL

Communiceren met anderstaligen
Communiceren met laaggeletterden
Externe partner

ZICHTBAARHEID VERGROTEN DOOR TOONMOMENTEN

PLANNING EN VOORBEREIDING

Locatie en datum
Materiaal
Vorm van het toonmoment

PROMOTIE EN COMMUNICATIE

BETREKKEN VAN LEERLINGEN

Moedig leerlingen aan om hun ervaringen te delen en potentiële nieuwe leerlingen te enthousiasmeren.

Organiseer een beurtrol waarbij leerlingen die ingeschreven zijn bij de academie meehelpen bij het toonmoment.

PLANNING EN VOORBEREIDING VAN HET TOONMOMENT

LOCATIE EN DATUM

Kies in overleg met de school en het DKO een geschikte datum en locatie voor een toonmoment. Hou bij het selecteren van een datum rekening met vast ingeplande momenten van de school waarop veel mensen aanwezig zijn, zoals een oudercontact of schoolfeest.

VORM

Denk na over hoe het toonmoment eruit zal zien, in functie van het specifieke naschoolse aanbod van deze school. Zorg voor persoonlijke verhalen, beeldmateriaal, creatieve werkjes of laat leerlingen optreden.

Hang foto's op van tijdens de lessen om de inhoud van de lessen te illustreren en de interesse van bezoekers op te wekken.

Zorg dat er flyers zijn met de praktische informatie erop (prijs, locatie, dag en tijdstip van het naschools aanbod). Voeg een QR-code toe naar promotiefilmpjes van het DKO.

Zorg dat het logo en de naam van de academie duidelijk zichtbaar zijn.

MATERIAAL

Maak een overzicht van al het materiaal dat je nodig hebt om jullie naschools aanbod in de kijker te zetten, zoals beeldmateriaal, flyers, en eventueel banners of posters met het logo van de academie.

LEERKRACHTEN VERSTERKEN IN COMMUNICATIE

MENTORSCHAP

Wijs ervaren leerkrachten aan als mentoren voor nieuwe collega's. Op die manier kunnen de nieuwe leerkrachten leren vanuit levensechte ervaringen.

TRAINING EN WORKSHOPS

Organiseer trainingen en workshops bij leerkrachten oefenen op effectieve communicatiestrategieën en vaardigheden.

- ✓ LEERKRACHT DKO
- ✓ BELEID DKO
- ✓ SCHOOL

GEBRUIK KLARE TAAL

COMMUNICEREN MET ANDERSTALIGEN

Mondelinge communicatie
Schriftelijke communicatie

COMMUNICEREN MET LAAGGELETTERDEN

EXTERNE PARTNER

Atlas, Integratie & Inburgering Antwerpen

COMMUNICATIE MET ANDERSTALIGEN

MONDELINGE COMMUNICATIE

Spreek duidelijk en langzaam, maar blijf spontaan.

Wees voorzichtig met formele taal, afkortingen,
dialect.

Vermijd figuurlijk taalgebruik zoals spreekwoorden.

Beperk je tot de essentie, maar blijf wel in correcte
zinnen spreken.

Gebruik korte, actieve zinnen met eenvoudige en
transparante woorden.

Ondersteun je uitleg met foto's, gebaren of
pictogrammen.

Herhaal en herformuleer.

Controleer of je gesprekspartner je begrepen heeft.

SCHRIFTELIJKE COMMUNICATIE

Spreek je lezer rechtstreeks aan.

Kies voor een duidelijke, logische structuur en begin
met het belangrijkste.

Gebruik korte, actieve zinnen.

Kies voor korte en eenvoudige woorden.

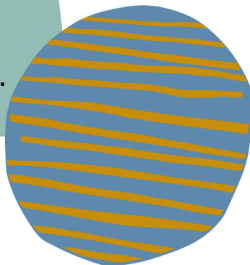
Vermijd vaktaal, figuurlijk taalgebruik en afkortingen.

Gebruik consequent hetzelfde woord voor één
begrip.

Verduidelijk je tekst met illustraties.

Voorzie voldoende ruimte tussen de alinea's.

Gebruik **vet** om tekst te benadrukken en vermijd
cursief.

SUCCESSVOLLE COMMUNICATIEKANALEN

COMMUNICATIEKANALEN SELECTEREN

Identificeer welke mediakanalen er op dit moment gebruikt worden binnen de organisatie.

Bepaal hoe effectief deze kanalen zijn op dit moment. Bevraag de ouders hier ook over.

Bepaal welke communicatiekanalen weerhouden worden.

Bekijk welke (sociale) mediakanalen het meest populair zijn onder ouders, en pas daar de communicatiestrategie op aan.

COMBINEER COMMUNICATIEKANALEN

Maak je zichtbaar! Communiceer via verschillende communicatiekanalen: een 'nieuwsmuur' op de school, de website van de school, nieuwsbrieven, sociale media, een poster in de inkomhal van de school, QR-codes naar filmpjes,...

TAALGEBRUIK

Zorg dat de boodschap in de gebruikte communicatiekanalen cultuursensitief is en klare taal bevat.

- ✓ LEERKRACHT DKO
- ✓ BELEID DKO
- ✓ SCHOOL

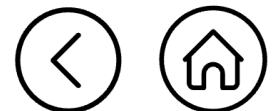
CONCEPT 'DKO'

KENNISMAKING MET HET CONCEPT

Niet iedereen kent het concept DKO. Zet in de communicatie ook in op wat DKO betekent en wat de voordelen zijn voor een kind.

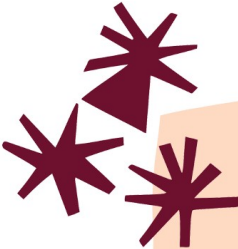
KENNISMAKING MET HET AANBOD

Zet op verschillende manieren in om kinderen te laten kennismaken met het aanbod. Organiseer proefflessen aan de start van het schooljaar, bezoek met de leerlingen een les op de academie zelf, ga actief rond in de klassen om het aanbod voor te stellen en kinderen te laten proeven van het aanbod.

**DIVERSITEIT IN
HET
LERARENKORPS**

**VERTROUWDE
GEZICHTEN**

SOCIALE DREMPEL

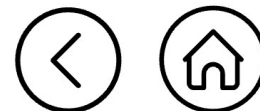
**VERTROUWENSBAND
MET DE OUDERS**

**VEILIGE,
GESTRUCTUREERDE
LESOMGEVING**

BRUGFIGUREN

DIVERSITEIT IN HET LERARENKORPS

“Ook witte leerlingen hebben gekleurde voorbeeldfiguren nodig. Ze moeten beseffen dat ze kunnen leren van mensen met een migratieachtergrond.

Wie nooit met diversiteit in aanraking komt, heeft geen benul van hoe onze samenleving eruit ziet en mist de skills om voor een internationaal bedrijf te werken. Die leerlingen hebben het haast nog meer nodig om les te krijgen van een leraar met een migratieachtergrond!”

Orhan Agirdag
Pedagogisch wetenschapper

BRENG MEER DIVERSITEIT

Informeer jezelf. Lees boeken, bekijk documentaires, luister naar podcasts over het thema of volg een nascholing met je team.

Moedig mensen met een niet-westerse migratieachtergrond expliciet aan om te solliciteren.

Benoem de kennis van een minderheidstaal en/of -cultuur als een objectief pluspunt.

Heb je een leraar met een migratieachtergrond aangeworven? Zorg dan dat je zijn talenten benut.

Deze leerkracht kan een vertrouwenspersoon zijn. Ze begrijpen de cultuur goed en dat maakt het makkelijker voor anderen om zich begrepen en vertrouwd te voelen. Hun aanwezigheid kan de communicatie verbeteren en het gevoel van erbij horen versterken.

VERTROUWDE GEZICHTEN

WAAROM?

Het kennen van de naschoolse leerkracht is belangrijk voor de ouders. Vaste leerkrachten en contactpersonen faciliteren het opbouwen van een vertrouwensband.

HOE?

Aanstellen van leerkrachten als brugfiguren tussen basisscholen en het DKO.

Tijd nemen om ouders en leerlingen te leren kennen, op allerlei informele momenten.

Streef naar stabiliteit binnen het leerkrachtenteam.

Bij de werving en selectie van leerkrachten, wordt best gelet op de bereidheid en capaciteit om langdurig aan de school verbonden te blijven.

Personeelsbehoud bevorderen door professionele ontwikkeling, ondersteuning en erkenning.

Zorg ervoor dat dezelfde leerkrachten die overdag lesgeven, ook beschikbaar zijn voor naschoolse activiteiten.

VERTROUWENS BAND MET DE OUDERS

ZET IN OP MONDELINGE COMMUNICATIE

Spreek helder.
Houd het gesprek luchtig.
Durf als leerkracht de eerste stap te zetten.
Gebruik de schoolpoort voor informele gesprekken.

VERBINDEND COMMUNICEREN

- 1 Wees een OEN**
Stel je Open, Eerlijk en Nieuwsgierig op.
- 2 Smeer NIVER**
Niet Invullen Voor Een Ander.
- 3 Denk aan ANNA**
Altijd Navragen, Niets Aannemen.
- 4 Laat OMA thuis**
Geef geen Opinies, Mening en Adviezen.
- 5 Maak je DIK**
Denk In Kwaliteiten.
- 6 Gebruik LSD**
Luisteren, Samenvatten en Doorvragen.

CULTUURSENSITIEVE EN INCLUSIEVE COMMUNICATIE

Wees uitnodigend en erken de ander.
Gebruik de terugvraagmethode.
Voorkom 'wij-zij' tegenstellingen.
Ondervraag niet, maar wissel uit.
Spreek over verschijnselen en niet over groepen.
Vul niet in voor anderen.
Gebruik eenvoudig en helder taalgebruik.

GEVOELIG LEXICON

“Woorden bakenen grenzen af. Fijn voor wie erbinnen valt, pech voor wie achter de muur belandt of zich onheus beschreven voelt.”

VEILIGE, GESTRUCTUREERDE LESOMGEVING

“Doe wat je zegt en zeg wat je doet”

WAT?

Creëer veiligheid,
vertrouwen, regelmaat
en voorspelbaarheid.

Zet respect en
samenwerking centraal.

HOE?

Geef instructies in stapjes, deel complexe taken op.

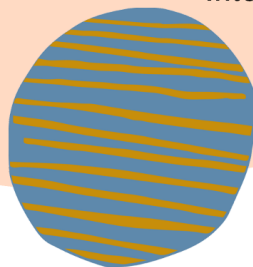
Herhaal instructies genoeg.

Creëer omstandigheden die helpen bij het concentreren, minimaliseer
afleiding.

Werk gestructureerd.

Integreer momenten van ontspanning en beweging.

Wees betrouwbaar en empathisch.

- ✓ LEERKRACHT DKO
- ✓ BELEID DKO
- ✓ SCHOOL

BRUGFIGUREN

ouders

Ouders kunnen ingeschakeld worden als brugfiguur voor andere ouders, waardoor er een laagdrempelige communicatie ontstaat. Deze informele en vertrouwde connectie maakt het gemakkelijker voor ouders om met elkaar te communiceren en informatie uit te wisselen.

Personeelsleden

Leerkrachten, zorgleerkrachten, zorgcoördinatoren, directie en ook het ondersteuningsnetwerk van de school kunnen als brugfiguur ingezet worden voor de ouders.

LOKALE GEMEENSCHAP

Maak gebruik van brugfiguren uit de gemeenschap om de communicatie te verbeteren en het bereik te vergroten. Deze brugfiguren zijn verbindende schakels tussen de school en de bredere gemeenschap. Ze begrijpen de cultuur en gewoonten van de gemeenschap en kunnen helpen om informatie op een effectieve manier over te brengen.

Door samen te werken met brugfiguren, kunnen scholen ervoor zorgen dat hun boodschappen worden begrepen en gewaardeerd door alle leden van de gemeenschap, waardoor de communicatie en betrokkenheid worden verbeterd.

